

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****REŞAT KIRAN BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2018/35972
Karar Tarihi : 14/9/2021

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
M. Emin KUZ
Basri BAĞCI
Raportör : Selçuk KILIÇ
Başvurucu : Reşat KIRAN
Vekili : Av. Sinan DURU

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, işe iade davasının hakkaniyete aykırı şekilde reddedilmesi nedeniyle adil yargılanma ve çalışma haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 29/11/2018 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

6. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

A. Arka Plan Bilgisi

8. Türkiye 15 Temmuz 2016 tarihinde askerî bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmıştır. Devletin yetkili organları tarafından tehdit değerlendirilerek demokratik anayasal düzene, bireylerin temel hak ve hürriyetlerine, millî güvenliğe yönelik tehdit

oluşturan tüm terör örgütlerine ve illegal yapılanmalara karşı tedbirler alınması kararlaştırılmıştır (ayrıntılar için bkz. *Aydın Yavuz ve diğeri* [GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017).

9. Anılan tedbirler kapsamında olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmiş ve OHAL kanun hükmünde kararname çıkarılmıştır. Bu çerçevede 22/7/2016 tarihinde kararlaştırılan 667 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname (667 sayılı KHK) 23/7/2016 tarihli ve 29779 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

10. 667 sayılı KHK'nın 4. maddesinde terör örgütlerine ya da Millî Güvenlik Kurulunca (MGK) devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti ya da bunlarla iltisakı yahut irtibatı olduğu değerlendirilen her türlü kadro, pozisyon ve statüde (işçi dâhil) istihdam edilen personelin kamu görevinden çıkarılmaları öngörülmüştür.

11. 667 sayılı KHK 18/10/2016 tarihli ve 6749 sayılı Kanun'un 29/10/2016 tarihli ve 29872 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesi sonucunda kanunlaşmıştır.

B. Somut Başvuruya İlişkin Olay ve Olgular

12. Başvurucu 16/10/2015 tarihinde Özalp Belediye Başkanlığında (Belediye) şehir içi otobüs şoförü olarak çalışmaya başlamıştır.

13. Belediye 18/4/2017 tarihli bildirimle başvurunun iş akdini feshetmiştir. Fesih bildiriminde; OHAL kapsamında alınan tedbirlere ilişkin kanun hükmünde kararname uyarınca Millî Güvenlik Kurulunca devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen PKK/KCK ve diğer terör örgütleri, yapılar ve oluşumlara aidiyeti veya bu örgütlerle irtibatı ve iltisakı olduğunun değerlendirildiği gerekçeyle başvurunun iş akdininin 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca sona erdirildiği belirtilmiştir.

14. Başvurucu 12/5/2017 tarihinde Özalp Asliye Hukuk Mahkemesinde -iş mahkemesi sıfatıyla- (Mahkeme) dava açmıştır. Dava dilekçesinde başvuru; iş sözleşmesinin usule uygun olarak feshedilmediğini zira işveren tarafından gerçek dışı beyanların ileri sürüldüğünü, objektif ve tereddüde yer vermeyecek şekilde bir fesih sebebi gösterilmediğini, işe iadesine karar verilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

15. Mahkeme 4/4/2018 tarihli kararla davayı reddetmiştir. Kararın gerekçesinde; 667 sayılı KHK hükümlerinden bahsedildikten sonra, yapılan araştırma neticesinde başvurunun Van 4. Ağır Ceza Mahkemesinde terör örgütüne isteyerek ve bilerek yardım etme suçunu işlediği iddiasıyla açılan 2009/228 Esas sayılı ve 2012/222 Esas sayılı dosyalarda *sanık* sıfatında olduğunun, terör örgütüne yardım ve yataklık etme suçundan gözaltına alındığının ve 2009 yılında tutuklandığının, ayrıca Özalp 1. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kaçakçılık suçundan yargılandığının tespit edildiği belirtilmiştir. Mahkeme, bu tespiti yaptıktan sonra iş sözleşmesinin fesih nedenleri ve bu nedenlere göre haklı ya da geçerli bir fesih sebebi bulunup bulunmadığı üzerinde durmuştur. Bu kapsamda başvurunun iş sözleşmesinin feshine neden olabilecek nitelikte terör örgütü ile irtibat veya iltisakına ilişkin şüpheli ortaya koyacak emarelerin bulunduğu, bu durumun taraflar arasındaki güven ilişkisini zedelediğine, işverende iş sözleşmesini devam ettiremeyecek

deredece şüphe oluştuğuna ve fesih tarihi itibarıyla işe iade davası bakımından en azından geçerli bir nedenin bulunduğuna Mahkemece kanaat getirilmiş ve davanın reddine karar verilmiştir.

16. Başvurucu, karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmuş ve istinaf dilekçesinde usul ve esas yönünden ayrı ayrı iddialarını ifade etmiştir. Başvurucu, usul yönünden hakkındaki ceza davalarının bekletici mesele yapılması gerektiğini zira kesinleşmiş bir karar olmadan sadece açılmış bir soruşturmayı gerekçe göstererek karar verilmesinin usule aykırı olduğunu iddia etmiştir. Esas yönünden ise savunması alınmadan iş akdine son verildiğinden feshin hukuka aykırı olduğunu, işten çıkarılmayı gerektiren bir sebep bulunmadığını, herhangi bir örgütle ilişkili olduğu yönünde hakkında kesinleşmiş hiçbir kararın bulunmadığını, kesinleşen karar bulunmadığı hâlde belirtilen ceza davalarının Mahkeme kararına gerekçe yapılmasının masumiyet karinesine aykırı olduğunu zira bu şekilde hakkında soruşturması olduğu için suçluymuş gibi davranıldığını ileri sürmüştür.

17. Nihai karar 30/10/2018 tarihinde tebliğ edilmiş, başvuru 29/11/2018 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

18. İlgili hukuk için bkz. *Berrin Baran Eker* [GK], B. No: 2018/23568, 2/7/2020, §§ 20-35.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 14/9/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Masumiyet Karinesinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu; daha önce yargılandığı ve cezasını çektiği bir suçla ilgili yargılamadan sonra hiçbir somut delil olmadığı hâlde terör örgütüyle irtibatlı ve iltisaklı olduğunun değerlendirildiğini, hakkında herhangi bir örgütle ilişkili olduğu yönünde hiçbir soruşturma veya yargılamanın bulunmadığını, değerlendirmenin hatalı olduğunu belirterek masumiyet karinesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

21. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre bireysel başvurunun incelenebilmesi için kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Sözleşme) ve Türkiye'nin taraf olduğu Sözleşme'ye ek protokoller kapsamına da girmesi gerekir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18). Masumiyet karinesi, Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü, Sözleşme'nin ise 6. maddesinin (2) numaralı fıkralarında düzenlenmektedir (*Ahmet Altuntaş ve diğerleri* [GK], B. No: 2015/19616, 17/5/2018, § 7).

22. Bir başka ifadeyle masumiyet karanesi, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının bir unsuru olmakla beraber suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimsenin suçu sayılamayacağı belirtilmek suretiyle Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında ayrıca düzenlenmiştir (*Galip Şahin*, B. No: 2015/6075, 11/6/2018, § 37).

23. Masumiyet karanesi, kişinin suç işlediğine dair kesinleşmiş bir yargı kararı olmadan suçlu olarak kabul edilmemesini güvence altına alır. Bunun sonucu olarak kişinin masumiyeti *asıl* olduğundan suçluluğu ispat külfeti iddia makamına ait olup kimseye suçsuzluğunu ispat mükellefiyeti yüklenemez. Ayrıca hiç kimse, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar yargılama makamları ve kamu otoriteleri tarafından suçlu olarak nitelendirilemez ve suçlu muamelesine tabi tutulamaz (*Küryat Eyoğ*, B. No: 2012/665, 13/6/2013, § 26).

24. Adil yargılanma hakkının bir unsuru olan masumiyet karanesinin sağladığı güvencenin iki yönü bulunmaktadır (*Galip Şahin*, § 38).

25. Güvencenin birinci yönü kişi hakkındaki ceza yargılaması sonuçlanıncaya kadar geçen, bir başka ifadeyle kişinin ceza gerektiren bir suçla itham edildiği (suç isnadı altında olduğu) sürece ilişkin olup suçlu olduğuna dair hüküm tesis edilene kadar kişinin suçluluğu ve eylemleri hakkında erken açıklamalarda bulunulmasını yasaklar. Güvencenin bu yönünün kapsamı sadece ceza yargılamasını yürüten mahkemeye sınırlı değildir. Güvence aynı zamanda diğer tüm idari ve adli makamların da işlem ve kararlarında, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kişinin suçlu olduğu yönünde ima ya da açıklamalarda bulunmamasını gerekli kılar. Dolayısıyla sadece suç isnadına konu ceza yargılaması kapsamında değil ceza yargılaması ile eş zamanlı olarak yürütülen diğer hukuki süreç ve yargılamalarda da (idari, hukuk, disiplin gibi) masumiyet karanesinin ihlali söz konusu olabilir (*Galip Şahin*, § 39).

26. Masumiyet karanesinin ikinci yönü ceza yargılaması sonucunda mahkûmiyet dışında bir hüküm kurulduğunda devreye girer ve daha sonraki yargılamalarda ceza gerektiren suçla ilgili olarak kişinin masumiyetinden şüphe duyulmamasını, kamu makamlarının toplum nezdinde kişinin suçlu olduğu izlenimini uyandıracak işlem ve uygulamalardan kaçınmasını gerektirir (*Galip Şahin*, § 40).

27. Somut olayda başvuru, herhangi bir örgütle ilişkili olduğu yönünde hakkında hiçbir soruşturma ve yargılama bulunmamasına karşın önceden yargılandığı ve cezasını çektiği yargılamaların davanın reddine gerekçe olarak gösterilmesi nedeniyle masumiyet karanesinin ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

28. Mahkeme kararında; başvurunun Van 4. Ağır Ceza Mahkemesinde örgüte isteyerek ve bilerek yardım etme suçundan bahisle açılan 2009/228 Esas sayılı ve 2012/222 Esas sayılı dosyalarda *sankı* sıfatıyla yer aldığı, Özalp 1. Asliye Ceza Mahkemesi tarafından kaçakçılık suçundan yargılandığı, Özalp İlçe Jandarma Komutanlığınca terör örgütüne yardım ve yataklık etme suçundan gözaltına alındığı ve 2009 yılında tutuklandığı bilgilerine yer verilmiştir. Söz konusu hususların başvurunun terör örgütü ile irtibat veya iltisakına ilişkin şüpheli ortaya koyacak emareler barındırdığı ve bu durum nedeniyle taraflar arasındaki güven ilişkisinin zedelendiği, işverende iş sözleşmesinin devamının beklenemeyecek derecede şüphe meydana geldiği ve geçerli fesih nedeninin bulunduğu kanaat getirildiği belirtilmiştir (bkz. § 15).

29. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan inceleme sonucunda başvuru hakkında terör örgütüne yardım suçu dolayısıyla Van 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 2009/228 Esas sayılı dosyasında açılan davada 31/3/2010 tarihinde başvuru sahibinin 6 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği ve kararın temyiz incelemesinden geçerek kesinleştiği anlaşılmıştır. Yine başvuru hakkında silahlı terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etme suçu dolayısıyla Van 4. Ağır Ceza Mahkemesinin 2012/222 Esas sayılı dosyasında açılan davada 21/11/2012 tarihinde başvuru sahibinin 5 yıl 7 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği ve kararın temyiz edilmeksizin kesinleştiği belirlenmiştir.

30. Mahkeme kararında, başvuru sahibinin sanık sıfatıyla yer aldığı belirtilmiştir. Yargılama süreçlerinin söz konusu karardan çok önce tamamlandığı ve kesinleştiği anlaşılmıştır. Buna karşın istinaf dilekçesinde başvuru tarafından hakkındaki söz konusu yargılamaların tamamlandığı ve kesinleştiğinden bahsedilmediği, sadece hakkındaki soruşturma nedeniyle suçlu olarak kabul edildiğinin ileri sürüldüğü görülmüştür.

31. Mevcut bireysel başvuruya konu mahkeme kararının incelenmesi neticesinde başvuru hakkındaki önceki yargısal hususların ve tespitlerin olgusal olarak ele alındığı, söz konusu süreçlere ve sebeplerine dair hukuki bir değerlendirme yapılmadığı belirlenmiştir. Kararda herhangi bir suça ilişkin olarak başvuru hakkında bir saptamada bulunulmadığı gibi ilgili mevzuatın gözönünde bulundurulması suretiyle Mahkemece sonuca ulaşıldığı görülmüştür.

32. Bu hâlde göre Mahkemenin ilgili mevzuat ve somut olayın koşulları değerlendirmek suretiyle hüküm kurduğu, başvuru sahibinin suçlu olduğu yönünde bir ifadeye yer vermediği görüldüğünden masumiyet karinesinin ihlal edilmediğinin açık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

33. Öte yandan başvuru daha önce yargılandığı ve cezasını çektiği bir yargılamadan sonra hiçbir somut delil olmadığı hâlde terör örgütüyle irtibatlı ve iltisaklı olduğunun değerlendirildiğini belirtmekteyse de söz konusu iddianın kanun yollarında ileri sürülmediği anlaşıldığından bireysel başvurunun ikincil niteliğinin gereği olarak bu husus yönünden herhangi bir inceleme yapılmamıştır.

34. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Hakkaniyete Uygun Yargılama Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvuru sahibinin İddiaları ve Bakanlık Görüşü

35. Başvuru; Mahkemece eksik inceleme ve araştırma ile hüküm kurulduğunu, subjektif değerlendirmelerle davanın reddine hükmedildiğini, iş akdinin feshedilmesi hakkında savunmasının alınmadığını, kararın hukuka aykırı olduğunu belirterek adil yargılama hakkının ve eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini belirtmiştir.

36. Bakanlık görüşünde, hukuk kurallarını yorumlama yetkisinin derece mahkemelerine ait olduğu ve ihlal iddialarının kanun yolu şikâyeti niteliğinde bulunduğu ileri sürülmüştür.

2. Değerlendirme

37. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16; *M. Aydın Gürül*, B. No: 2012/682, 2/10/2013, § 18). Başvurucunun eşitlik ilkesinin ihlaline yönelik iddiasını temellendirmemesi nedeniyle eşitlik ilkesi yönünden inceleme yapılmamış, iddiaları hakkaniyete uygun yargılanma hakkı kapsamında ele alınmıştır.

38. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında *kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara* ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilke olarak mahkemeler önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile uyumsuzlukla ilgili varılan sonucun adil olup olmaması bireysel başvuru konusu olamaz. Ancak bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden, bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik içeren tespit ve sonuçlar bu kapsamda değildir (konuya ilişkin birçok karar arasından bkz. *Ahmet Sağlam*, B. No: 2013/3351, 18/9/2013).

39. Ancak temel hak ve özgürlüklere müdahalenin söz konusu olduğu durumlarda derece mahkemelerinin takdir ve değerlendirmelerinin Anayasa'daki güvencelere etkisini nihai olarak değerlendirecek merci Anayasa Mahkemesidir. Bu itibarla Anayasa'da öngörülen güvenceler dikkate alınarak bireysel başvuru kapsamındaki temel hak ve özgürlüklerin ihlal edilip edilmediğine ilişkin herhangi bir inceleme *kanun yolunda gözetilmesi gereken hususun incelenmesi* olarak nitelendirilemez (*Şahin Alpay (2)* [GK], B. No: 2018/3007, 15/3/2018, § 53).

40. Diğer taraftan Anayasa Mahkemesi çok istisnai durumlarda temel hak ve özgürlüklerden biri ile doğrudan ilgili olmayan bir şikâyeti kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin yasak kapsamına girmeden inceleyebilir. Açık bir keyfilik nedeniyle yargılamanın hakkaniyetinin temelden sarsıldığı ve adil yargılama hakkı kapsamındaki usule ilişkin güvencelerin anlamsız hâle geldiği çok istisnai hâllerde aslında yargılamanın sonucuna dair olan bu durumun bizatihi kendisi usule ilişkin bir güvenceye dönüşmüş olur. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin derece mahkemelerinin değerlendirmelerinin usule ilişkin güvenceleri anlamsız hâle getirip getirmediğini ve açık bir keyfilik nedeniyle yargılamanın hakkaniyetinin temelden sarsılıp sarsılmadığını incelemesi yargılamanın sonucunu değerlendirdiği anlamına gelmez. Sonuç olarak Anayasa Mahkemesi derece mahkemelerinin delillerle ilgili değerlendirmelerine ancak açık bir keyfilik ve adil yargılanma hakkı kapsamındaki usule ilişkin güvenceleri anlamsız hâle getiren bir uygulama varsa müdahale edebilecektir (*Ferhat Kara* [GK], B. No: 2018/15231, 4/6/2020, § 149).

41. Bireysel başvuruya konu olayda, belediyede şehir içi otobüs şoförü olarak çalışmakta olan başvuruçunun iş akdi, OHAL kapsamında alınan tedbirlere ilişkin kanun hükmünde karamameler uyarınca MGK'ca devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen PKK/KCK ve diğer terör örgütleri, yapılar ve oluşumlara aidiyeti veya bu örgütlerle irtibatı ve iltisakı olduğunun değerlendirildiği gerekçesiyle Belediyece feshedilmiştir. Söz konusu işlemin iptali istemiyle açılan davada da Mahkemece terör örgütüne yardım etme suçu nedeniyle başvuru hakkındaki yargılamalardan bahsedildikten sonra başvuruçunun iş sözleşmesinin feshine neden olabilecek nitelikte terör örgütü ile irtibat veya iltisakına ilişkin şüpheyi ortaya koyacak emarelerin bulunduğu, bu durumun taraflar arasındaki güven ilişkisini zedelediği, işverende iş sözleşmesini devam ettiremeyecek

derecede şüphe meydana geldiği ve fesih tarihi itibarıyla işe iade davası bakımından en azından geçerli nedenin bulunduğu kanaatine ulaşıldığı belirtilerek davanın reddine hükmedilmiştir.

42. Anayasa Mahkemesinin *Berrin Baran Eker* ([GK], B. No: 2018/23568, 2/7/2020) kararında; 667 sayılı KHK'nın 4. maddesinde terör örgütlerine ya da MGK'ca devletin millî güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilen işçilerin iş sözleşmelerinin feshedilmesinin öngörüldüğü ancak yargı mercilerinin denetim yetkisini kısıtlayan herhangi bir hükme yer verilmediği, bu bakımdan 667 sayılı KHK'nın 4. maddesi dayanak gösterilerek iş sözleşmesi feshedilen işçiler tarafından açılan işe iade davalarının esasının incelenmesini önleyen herhangi bir düzenleme bulunmadığı belirtilmiştir. İşverenin şüphesine dayanak olguların değerlendirilememesinin, böylece feshin geçerli nedene dayanıp dayanmadığının incelenememesinin şüphe feshinde yargı yolunun açık olmasını anlamsız kılacağı, dolayısıyla derece mahkemelerinin iş sözleşmesinin feshinin geçerli nedene dayanıp dayanmadığını inceleme yükümlülüğünün bulunduğu vurgulanmıştır. Anayasa Mahkemesi nihayetinde 667 sayılı KHK'nın 4. maddesinde belirtilen örgüt, yapı, oluşum veya gruplara üye olunması ya da bunlara mensubiyetin veya iltisakın yahut irtibatın bulunmasının geçerli bir fesih sebebi olarak öngörüldüğünü ancak düzenlemenin sözü edilen yapılarla irtibatının bulunduğu gerekçesiyle iş sözleşmesi feshedilen bir işçinin açtığı işe iade davasında derece mahkemelerinin geçerli fesih sebebi olarak gösterilen olguyu, diğer bir ifadeyle işçinin kuralda belirtilen yapılarla irtibatının bulunup bulunmadığını iş hukukunun kurallarını da gözeterek araştırma ve ortaya koyma yükümlülüğünü ortadan kaldırmadığını ifade etmiştir. Anayasa Mahkemesi anılan başvuruda derece mahkemelerinin adil yargılanma hakkının bir unsuru olan mahkeme hakkı gereği asıl işverenin başvuru hakkındaki değerlendirmesinin objektif ve makul dayanakları olup olmadığını, dolayısıyla geçerli feshin koşullarının oluşup oluşmadığını incelemeyen asıl işverenin şüphesine bağlı kalınarak sonuca vardığı dolayısıyla hukuk düzeni tarafından başvurucuya tanınan feshe karşı yargı yolunun açık olmasının teorik olmaktan öteye geçemediğini belirterek başvurunun mahkeme hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

43. Somut olayda ise *Berrin Baran Eker* kararından farklı olarak Mahkemece işverenin başvuru hakkındaki değerlendirmesinin objektif ve makul dayanakları olup olmadığı incelenmiş, başvuru aleyhine terör örgütüne yardım suçlarından açılmış davaların bulunduğu belirtilmiş ve bu nedenle başvurunun iş sözleşmesinin feshine neden olabilecek nitelikte terör örgütü ile irtibat veya iltisakına ilişkin şüpheyi ortaya koyacak emarelerin bulunduğu değerlendirilerek yapılarak sonuca varılmıştır. Buna karşın istinaf dilekçesinde başvuru, Mahkemenin kararından önce kesinleşmiş söz konusu yargılamalara yönelik hiçbir açıklamada bulunmamış, anılan kararlara yönelik değerlendirmeye ilişkin varsa şikâyetlerini dile getirmemiş hatta herhangi bir örgütle ilişkili olduğu yönünde hakkında kesinleşmiş hiçbir kararın bulunmadığını ve sadece hakkındaki soruşturma nedeniyle suçlu olarak kabul edildiğini ifade etmiştir. Bu kapsamda, mahkeme kararındaki gerekçe ve başvurunun yargılama aşamasında ileri sürdüğü itirazlar da gözönüne alındığında Mahkemenin yorumunda herhangi bir keyfilik veya bariz takdir hatasının söz konusu olmadığı değerlendirilmiştir.

44. Bu doğrultuda başvuru tarafından ileri sürülen iddialar, derece mahkemesince delillerin değerlendirilmesine ve hukuk kurallarının yorumlanmasına ilişkin olduğu değerlendirilerek mahkeme kararında bariz takdir hatası veya açık bir keyfilik oluşturan bir durumun da bulunmadığı dikkate alındığında ihlal iddialarının kanun yolu şikâyeti niteliğinde

olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvurucunun şikâyetinin açıkça dayanaktan yoksun olduğu kanaatine varılmıştır.

45. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. Çalışma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

46. Başvurucu, suç sayılan eylemlerin karşılığı olan ceza mahkûmiyetini kanunlara göre çeken her vatandaşın devlet kurumlarında çalışabileceğini belirterek çalışma hakkının ihlal edildiğini ifade etmiştir.

2. Değerlendirme

47. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası ile 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluğu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre bireysel başvurunun incelenebilmesi için kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Sözleşme ve Türkiye'nin taraf olduğu Sözleşme'ye ek protokoller kapsamına da girmesi gerekir. Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan hak ihlali iddiasını içeren başvurular bireysel başvurunun kapsamında değildir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, ř 18).

48. Bireyin dilediği alanda çalışma özgürlüğü ve çalışma hakkı Anayasa'nın 48. ve 49. maddelerinde güvence altına alınmış olmakla birlikte Sözleşme'de düzenlenen haklardan değildir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de kamu hizmetine girme ya da dilediği kamu görevinde çalışma hakkının Sözleşme'de ya da protokollerinde korunan bir hak olmadığını açıkça ifade etmektedir (*Serkan Acar*, B. No: 2013/1613, 2/10/2013, ř 24).

49. Somut olayda başvurucunun başvuru dilekçesinde ifade ettiği şekliyle ihlal edildiğini ileri sürdüğu çalışma hürriyeti ve hakkının Anayasa ve Sözleşme ile Türkiye'nin taraf olduğu ek protokollerin ortak koruma alanına girmediği anlaşılmıştır.

50. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Masumiyet karinesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

3. Çalışma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 14/9/2021 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.